

Kirkenes Verdensråds konferanse om verdensmisjon og evangelisering, Salvador de Bahia, Brasil, 24. nov. - 3. des. 1996

KONFERANSENS BUDSKAP (dokument nr 12)*

Konferansen om verdensmisjon og evangelisering kom sammen i Salvador de Bahia, Brasil, ved et betydningsfullt øyeblikk i historien - et århundres slutt og et nytt årtusens komme.

Ved begynnelsen av dette århundret ble den første omfattende økumeniske misjonskonferansen arrangert i Edinburgh. Den slo fast: «(Misjons)arbeidet må gjøres nå. Det har hast og må fremmes umiddelbart.» Arbeidet med misjon viste seg imidlertid å ikke være så enkelt. Mindre enn fire år etter konferansen var verden oppslukt i krig. Siden den gang har det funnet sted massakre og masseforvisninger, nok en verdenskrig, utvikling av nye former for kolonialisering, trusselen fra kjernevåpen, økologiske systemer ødelagt av menneskelig grådighet, Sovjetblokkens vekst og fall, voldelige og separatistiske etniske kamper, og ukontrollert kapitalisme som fører til økende avstand mellom rike og fattige.

Vi tror at det fremdeles er kirkens fremste kall å utføre Guds misjon i Guds verden gjennom Jesu Kristi nåde og godhet. Men denne misjon, som har pågått gjennom historien og over hele ver-

* Dokumentene er oversatt av Eiel Holten

den, kan i dag ikke betraktes i et smalt perspektiv. Den må være en misjon for alle kirkens lemmer, fra alle steder og til alle steder. Og den må involvere alle livets sider i en verden i rask endring og med mange kulturer som lever side ved side og som overlapper hverandre.

På konferansen her i Salvador har vi forsøkt å forstå bedre hvordan evangeliet utfordrer alle menneskelige kulturer, og hvordan kulturen kan gi en bedre forståelse av evangeliet. Det kan neppe finnes et mer egnet sted for en slik konferanse. Brasil har verdens nest største befolkning av afrikansk opprinnelse. Salvador er et mikrokosmos av verdens mangfold i kulturer og spiritualitet. Men det samme stedet gjorde oss også oppmerksomme på smerten og fragmenteringen som kommer av den rasisme og mangel på respekt for andre religioner som fortsatt finnes i deler av de kristne kirkene.

Konferansens tema var: «Kalt til ett håp - Evangeliet i ulike kulturer.»

Evangeliets håp er uttrykt i Guds nådige komme i Jesus fra Nasaret. Fra pinsedagen utfolder dette håpet seg som troens frukt og i kampen for troens fellesskap. Det strekker seg ut til mennesker alle steder. Denne konferansen har vært en forsmak på og en impuls av det håpet.

På konferansen har vi opplevd mye som har gitt oss et slikt håp.

* Det store mangfoldet av folk og kirker som var representert (i Edinburgh i 1910 var et stort flertall av deltakerne europeiske eller nordamerikanske; i Salvador deltok over seks hundre kristne fra et vidt spektrum av kulturer fra mer enn ett hundre nasjoner.)

* Det oppriktige forsøket som ble gjort for å lytte og dele erfaringer på tvers av kulturene.

* Begeistringen over å delta i et fellesskap der stemmene fra unge og gamle, kvinner og menn fra kristne kirker over hele verden har talt.

* Kirkenes og misjonsorganisasjonenes vilje til å innrømme begåtte feil, deres vilje til ikke å bidra i dannelsen av stereotyper, og deres beslutsomhet i å holde sammen og å arbeide til beste for vår felles misjon.

* Solidariteten i det å stå på bryggekanten i Salvador, der de afrikanske slavene som fortsatt var i live etter fangenskap og deportasjon, ble satt i land for tre hundre år siden. Ved «Tårenes stein» gråt vi angerens tårer.

* Oppmuntringen ved å delta i rytmen av daglig tilbedelse der lov-

prisningen og bruken av forskjellige lyder og språk ikke resulterte i et splittende og forvirrende «Babel», men heller gav en smak av pinnesenhet og inspirasjon.

* Privilegiet ved å få delta en kort tid i et kontinents liv, hos et folk med en rik kulturhistorie og et mangfold av religiøs åndelighet, der kirkene svarer på utfordringene fra sosiale endringer og fattigdom gjennom å legemliggjøre evangeliets håp.

Det er vårt dype håp at denne siste store misjonskonferansen i det 20. århundre klart har belyst at om evangeliet skal bære mest mulig frukt, må det både være sant overfor seg selv, og være legemliggjort eller rotfestet i et folks kultur. Vi har hatt førstehånds erfaring med å se og lytte til kristne fra mange forskjellige kulturer uttrykke sitt strev og sitt håp.

* Vi har hørt skrikene av smerte fra urbefolkninger som står overfor trusselen om utryddelse av sine fellesskap og kulturer, og vi har undret oss over deres motstandskraft og besluttsomhet når det gjelder å knytte forbindelser mellom sin nedarvede religiøsitet og sin kristne tro, slik at deres identitet ikke splittes.

* Vi har hørt lengselen fra kvinner verden over om et reelt medarbeideransvar i kirke og samfunn.

* Vi har lyttet til stemmene fra unge kristne som sier at de ikke ønsker å være misjonens objekter, men heller være fullverdige medarbeidere i misjonens arbeid, særlig når det gjelder å relatere troen til energien og drømmene i dagens ungdomskultur.

* Vi har lært av våre latin-amerikanske verter hvor viktig det er å «gjøre» teologi som forsøker å skape «et samfunn som heter kirke», som er rotfestet i folks liv der kirken er plassert, og som for eksempel gir seg uttrykk i deres møte med gatebarnas situasjon i byene.

* Vi har hørt stemmene til kristne fra Stillehavsområdet som søker likestilling med de kristne i Vesten, og som insisterer på at fullt medarbeiderskap i misjon ikke er paternalistisk, men gjensidig.

* Vi har hørt vreden til afrikanske folk, afro-karibiske folk, afro-latinske folk og den afrikanske befolkningen i Nord-Amerika over slaveriets redsler, og vi har hørt hvordan troen, selv om den ble presentert på forvrengte måter, ble deres håp om frigjøring. Vi har beundret deres besluttsomhet til ikke å bli fastlåst i en klage over historien, men til å samarbeide om et styrket medarbeiderskap mellom afrikanske folk og folkene i den afrikanske diasporaen.

- * Vi er blitt rørt av historiene om ulykke og sykdom, og som fikk en av talerne fra Afrika til å si: «Tiden er moden for å flørte med håpløsheten», og vi er blitt forundret over styrken og beslutsomheten hos afrikanske kristne, særlig hos kvinnene, til å dele deres folks smerte, bekjempe fortvilelsen og så frø til både mat og håp.
- * Vi har nytt godt av å høre om asiatiske kristnes lange erfaring med å leve som kristne disipler i flerreligiøse samfunn, av og til som sårbare og truede minoritetsgrupper. Vi har også hørt om oppblomstringen av misjonsaktiviteter på grasrotnivå.
- * Vi er blitt rørt av erfaringene til kristne i Midtøsten. De lever med både privilegiet og smerten ved å bo i et «hellig land», revet i stykker av splittelse og urettferdighet. Og deres frustrasjon over misbruket av bibelske tekster som fører skamletter over deres kultur, samt følelsen av å bli gjort til fremmede i sitt eget land.
- * Vi har beundret beslutsomheten hos de ortodokse og hos andre kirker i det tidligere Sovjet og i Øst-Europa. At de i disse tider, med religiøs frihet, er engasjert i å tjene folket slik at troen, som ble vedlikeholdt gjennom tider med forfølgelse, blir en velsignelse i de kommende utfordringer. Vi har også hørt deres protester mot metodene til de rike utenlandske kristne gruppene som ønsker å kapre deres folk (proselyttisme).
- * Vi har anerkjent at de kristne i Tyskland er forsiktige med å skulle finne Guds ånd i alle menneskelige kulturer. Noe som springer ut av deres smertefulle erindringer fra forrige generasjon, om hvordan kirkene risikerte å bli fanget inn i nazistenes ideologi.
- * Vi har hørt hvordan kirkene, med bakgrunn i den post-moderne kulturen som preger mye av Vest-Europa, utforsker fenomenet sekularisering og engasjerer seg hos dem som går fra sin tradisjonelle tro og søker en personlig «velge og vrake»-åndelighet.
- * Vi har hørt rapporter om voksende stedbundethet i Nord-amerikanske kirker. Samtidig som de styrker sitt engasjement for misjon og evangelisering i egne sammenhenger, kan dette føre til isolasjon og tilbaketrekning fra den globale virkelighet.
- * Vi har delt manges bekymring over hvordan en global markedsøkonomi synes å utøve suveren makt, selv overfor sterke regjeringer. Og hvordan massemediene sprer ut sine bilder og budskap, og øver innflytelse på - og, i følge enkelte, undergraver - samfunn og tro.
- * Vi har diskutert hvordan ny fundamentalisme vokser i alle verdens trossamfunn, kanskje som en reaksjon på denne utviklingen. Dette øker oppsplittingen i en verden som allerede er fragmentert.

* Vi har hørt hvordan kristne over hele verden engasjerer seg i seriøse samtaler med mennesker av en annen tro. Hvordan de formidler det kristne budskapet, og lytter til andres fortellinger slik at de kan få et klarere bilde og en rikere forståelse av deres egen tro. Dette hjelper til med å bygge et «fellesskap av fellesskap» til beste for alle.

Slik har vi sett hvordan kirken i dag engasjerer seg i misjon blant kulturer over hele verden. Hva vil vi så fremheve fra denne konferansen?

- * Kirken må holde fast ved to realiteter: sin egenart, og sin forpliktelse overfor kulturen der den befinner seg. Slik blir evangeliet verken fanget av eller fremmedgjort fra en kultur, og begge utfordrer og belyser hverandre.
- * Kristne som driver misjon i dag må, kanskje som aldri før, ha en klar forståelse av hva Gud har gjort i historien gjennom Jesus Kristus. I dette har vi sett at Gud trenger individer, fellesskap og strukturer. Det bibelske vitnesbyrd er både vårt utgangspunkt og vår referanse i misjonen, og det lar oss kjenne vår egen identitet.
- * Vi må stadig søke Den Hellige Ånds innsikt for å skjønne bedre hvor evangeliet utfordrer, støtter eller forandrer en bestemt kultur.
- * En kirkes katalisitet fremmes av kvaliteten på de forbindelser den har med kirker i andre tradisjoner og kulturer. Dette har følger for misjon og evangelisering. Respekt og varsomhet må utvises overfor kirker som allerede befinner seg på et aktuelt sted. Kristen misjon undergraves sikrest ved konkurranse. På samme måte er det ikke sannsynlig at en aggressiv evangelisering, som ikke viser respekt overfor kulturen til et folk, effektivt kan reflektere Guds nådefulle kjærlighet og evangeliets utfordring.
- * Lokale forsamlinger er kalt til å være håpets steder, trygge og pålitelige steder som manifesterer Guds kjærlighet ved at mennesker der kan bli omfavnet og bekreftet. For forsamlinger i stadig mer pluralistiske samfunn er det viktig å inkludere alle kulturelle grupper i samfunnet, også de som er blitt omplassert, marginalisert og foraktet. Det er nødvendig å styrke forsamlingene gjennom en åndelighet som gjør dem i stand til å møte den sårbarheten som følger en slik åpenhet.
- * Små steg som medfører risiko og krever mot kan bryte gjennom barrierer og skape nye forbindelser. Slike steg er mulige for oss alle. De kan bli «miraklet» som forandrer en kirkes eller et fellesskaps selvbilde og lar et nytt gudgitt liv bryte fram.

Musikken på konferansen har hatt rytme, harmoni, takt. På et sted med dype afrikanske tradisjoner er det naturlig at rytmen fra trommene har båret vår lovsang og gitt sjelene våre en gjenklang av rytmen i Guds kjærlighet til oss og til alle mennesker. Med hjerter som er oppildnet av misjonens rytme og med en bønn på våre lepper om at mange vil være «Kalt til ett håp» sammen med oss, og at de vil finne «Evangeliet i ulike kulturer», formidler vi konferansens frukter til kristne og til kirker overalt. Vårt dypfølte håp er at også de må bli fornyet i sin misjon - å dele kunnskapen om Kristus til ære for den treenige Gud.

FORPLIKTELSER (dokument nr 11)

Vi, deltakerne på konferansen om verdensmisjon og evangelisering i Salvador, Brasil, bekrefter at evangeliets sannhet er utfordrende og relevant i forhold til alle livets dimensjoner.

Vi forplikter oss derfor til, i samarbeid og i alle sammenhenger, å vitne klart om evangeliet - håpet i Jesus Kristus.

Vi vil fortsette med å utforske evangeliets sannhet og dets offentlige relevans, særlig i kulturer der religion fortsatt er henvist til den private sfære.

Vi bekrefter at det er kun når vi leter etter evangeliets sannhet i dialog med hverandre, at kirker kan avdekke fylден av Guds forsonende gjerning i Kristus og det ene håp som de er kalt til.

Vi forplikter oss derfor bestemt på å fortsette i dialog med hverandre, selv når vi er vesentlig forskjellige i måten vi forstår og bruker begrepet «evangelium», og hvordan vi forstår Den Hellige Ånds gjerning i alle kulturer.

Vi vil fortsette med å anstrenge oss sammen og i gjensidig respekt, mot en større klarhet og en felles forståelse av forholdet mellom evangelium og kultur.

Vi fryder oss over at mange kirker i økende grad er engasjert i nye former for lokal og global misjon. Samtidig merker vi, med smerte, at mange nye former for misjon fører til uetiske former for overtalelse og proselyttisme som verken anerkjenner integriteten til de lokale kirkene eller er følsomme overfor den lokale kultur, og således motarbeider Guds forsonende kjærlighet i Kristus.

Derfor forplikter vi oss selv til å fremme felles vitnesbyrd og oppgi proselyttisme og alle former for misjon som ødelegger enheten i Kristi legeme.

Vi vil fortsette med å søke, sammen med andre, en ramme for ansvarlige relasjoner i misjon.

Vi bekrefter at Ånden som ble utøst Pinedag, gjør alle kulturer til verdige redskaper for Guds kjærlighet, og at ingen kultur har den eksklusive normen for Guds forhold til mennesker. Vi bekrefter også at dialog er en nødvendig modell for å utvikle forbindelser, dyrke forståelse og vokse mot den enhet som hele skaperverket er kalt til i Kristus.

Vi forplikter oss derfor til å søke dialog med andre fra forskjellige kulturelle og religiøse kontekster, å underlegge vår egen kultur evangeliets kritikk, og å stå fast i vår beslutning om å opprettholde dialog, selv i møte med forskjeller og uenigheter.

Vi vil fortsette med å utforske forholdet mellom forpliktelsen til å vitne om Kristus, og vår beslutning om dialog med folk av en annen tro og kultur.

Vi bekrefter at Guds inkluderende kjærlighet omfavner og utruker alle mennesker med vedvarende verdighet fordi de er skapt i Guds bilde. Dette inkluderer også de som er blitt stigmatisert og diskriminert og de som er blitt marginalisert og ekskludert fra deltakelse og fra å kunne uttrykke seg selv. Mange personer i undertrykte grupper har fått innprentet negative selvbilder, men Den Hellige Ånd muliggjør en oppvåkning av Guds bilde i dem, og gir dem kraft å leve som mennesker med verdighet og verdi.

Vi forplikter oss derfor til å konfrontere og arbeide for å forandre undertrykkende strukturer og drivkrefter i kirken og samfunnet som overser, nedverdiger eller angriper det guddommelige bildet i mennesker.

Vi vil fortsette med å utforske hvordan vi kan løse opp spenningene og overvinne splittelsene som oppstår når kirker blir konfrontert med de undertryktes oppriktige ønsker og drømmer.

Vi bekrefter Guds suverenitet og Jesu Kristi herrevelde over alle livets områder. Dette innebærer også økonomi, mediene og miljøet.

Vi forplikter oss derfor til å lete etter alternative samfunnsmodeller, upartiske økonomiske systemer, rettferdig handel, ansvarlig bruk av media og rettferdige miljøretningslinjer. Alt i perspektiv av Guds kommende styre i rettferdighet og fred.

Vi vil fortsette med å utforske hvordan kirken kan motarbeide de negative følgene av globaliseringen, og søke måter som kan plassere den i tjeneste for hele menneskeheten og hele skaperverket.

Vi bekrefter at alle kristne, i deres forskjellige kall, er kalt til å delta i Guds misjon. Å utruste Guds hellige i lokale menigheter til misjon og tjeneste er viktig.

Vi forplikter oss derfor til å sørge for at ressurser og relevante prosesser i dannelsen til misjon er tilgjengelig for alle mennesker, særlig for unge.

Vi vil fortsette med å utforske hvordan vi kan få del i Åndens gaver som gis til alle medlemmene i Kristi kropp, slik at de kan delta fullt ut i kirkens hele liv og misjon.

Message and Commitments

Document 12 and 11 from the WCC Conference on World Mission and Evangelism Salvador de Bahia, 24 nov – 3 dec. 1996.